

Inpasbaarheidsonderzoek drie bomen buurthuis Boschveld 's-Hertogenbosch

Opdrachtgever

Gemeente 's-Hertogenbosch
Realisatie & Beheer Openbare Ruimte
De heer J. Winter
Postbus 12345
5200 GZ 'S-HERTOGENBOSCH

Inleiding

In opdracht van gemeente 's-Hertogenbosch heeft Cobra boomadviseurs bv een inpasbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Het gaat over drie bomen rondom het buurthuis Boschveld in 's-Hertogenbosch. Dirk van Riel heeft het veldwerk uitgevoerd op 10 en 16 april 2014. Eén boom is in op 2 juni 2015 nogmaals onderzocht.

Aanleiding en doel

De aanleiding voor het inpasbaarheidsonderzoek is de voorgenomen nieuwbouw op het terrein van het buurthuis. U wilt weten of de bomen een goede levensverwachting hebben. Vervolgens vraagt u om randvoorwaarden waaraan voldaan moet worden om bomen eventueel in te passen in een nieuw ontwerp.

Onderzoeksvragen

Dit onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat is de actuele kwaliteit en levensverwachting van de bomen?
- Welke bomen zijn behoudenswaardig?
- Aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan om de bomen in te kunnen passen?

Beschrijving situatie

De bomen staan rondom het buurthuis Boschveld aan de Edisonstraat in 's-Hertogenbosch. Op afbeelding 1 ziet u het projectgebied met rood omkaderd. Het westelijk deel van het gebouw op de luchtfoto is reeds verwijderd.

Bomen

In het wijkplan zijn twee bomen als zeer waardevol voor de omgeving aangemerkt. Het gaat om een valse Christusdoorn (*Gleditsia triacanthos*) en een witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum* 'Baumannii'). Daarnaast staat een fraaie Japanse honingboom (*Sophora japonica*) aan de Edisonstraat. De bomen hebben geen bijzondere gemeentelijke status.

Afbeelding 1. Projectgebied

Resultaten

In deze paragraaf bespreken wij per boom de resultaten van ons onderzoek. De boomnummering ziet u op afbeelding 1.

Boom 1

Bovengronds

Deze valse Christusdoorn staat aan de westzijde van het gebouw, zie foto 1. De boom heeft een hoogte van 15 m en een kroondiameter van circa 13 m. De stamdiameter is 45-60 cm. Wij hebben de conditie van de boom als verminderd beoordeeld, vanwege de iets teruglopende scheutlengteontwikkeling. De boom heeft geen verdere gebreken. De groeiplaats van de boom is volledig verhard.

Foto 1. Valse Christusdoorn

Ondergronds

Wij hebben twee boringen uitgevoerd rondom de boom, beide aan de kroonrand. In het trottoir langs de Edisonstraat is tot 100 cm diepte geroerd, geel zand aanwezig. De boom wortelt hierin extensief, waarschijnlijk vanwege de vele graafwerkzaamheden die hier plaatsvinden voor kabels en leidingen. Een boring nabij de bebouwing geeft een ander beeld, zie foto 2. Hier is een humusrijke laag van circa 20 cm direct onder de verharding aanwezig. De boom wortelt hierin intensief, met fijne beworteling. Hieronder treffen wij matig fijn, humusarm geel zand aan. Op 110 cm diepte is een dunne laag met leem aanwezig, waarin de boom extensief wortelt. Wij hebben geboord tot een diepte van 220 cm beneden maaiveld. In het gehele profiel treffen wij wortels aan. De boom maakt dus vrijwel zeker contact met het grondwater. Dit verklaart de redelijk goede conditie van de boom in de compleet verharde groeiplaats.

Foto 2. Bodemprofiel

Boom 2

Bovengronds

De witte paardenkastanje staat aan de noordzijde van het gebouw, op een pleintje (foto 3). Ook de groeiplaats van deze boom is volledig verhard. De boom is circa 15 m hoog, heeft een kroondiameter van 10 m en een stamdiameter van 45-60 cm. De conditie is verminderd. De boom is aangetast door paardenkastanjabloedingsziekte (PKBZ). Deze bacteriële ziekte kan een ingangspoort voor andere aantastingen vormen. Op de stam zijn diverse bloedingen te zien. In een van de gesteltakken en ook in een van de opgaande takken zijn al scheuren zichtbaar die duiden op een secundaire aantasting, (zie foto 3 en 4). De omvang van de aantasting is ten opzichte van de vorige controle in 2014 toegenomen.

Foto 3. Witte paardenkastanje

Foto 4. Scheuren in gesteltak

Ondergronds

Het gebied rondom de boom was tijdens het onderzoek afgesloten en daarom hebben wij geen uitgebreid groeiplaatsonderzoek kunnen uitvoeren. Wel is duidelijk te zien aan de verhardingsopdruk dat de boom intensief richting de bebouwing wortelt. Gezien de redelijk goede conditie van de boom is het zeer aannemelijk dat het wortelpakket contact maakt met het grondwater.

Boom 3

Bovengronds

De Japanse honingboom staat aan de zuidkant van het gebouw, tussen parkeervakken langs de Edisonstraat (zie foto 5). De boom is 12 m hoog en heeft een kroondiameter van 10 m. De kroon van de boom raakt het gebouw. De stamdiameter is 30-45 cm. De conditie van de boom is normaal tot verminderd. Er zijn geen gebreken aanwezig die de levensverwachting kunnen beperken.

Foto 5. Japanse honingboom

Ondergronds

De boom wortelt intensief richting de grindbak naast het gebouw. Dit is te zien aan de verhardingsopdruk richting deze grindbak (zie foto 6). Een profielsleuf in de grindbak bevestigt dit. Hier treffen wij een intensief wortelpakket aan tot een dikte van 2 cm.

Foto 6. Verhardingsopdruk richting grindbak

Conclusie en advies

Wat is de actuele kwaliteit en levensverwachting van de bomen?

Boom 1 en 3 hebben in gelijkblijvende omstandigheden een levensverwachting van meer dan vijftien jaar. Er zijn geen gebreken zichtbaar die de levensverwachting beperken. De levensverwachting van boom 2 is vanwege de aantasting door PKBZ minder dan vijftien jaar. Een nauwkeurigere inschatting kunnen wij niet maken, omdat binnen de gemeente verschillende voorbeelden zijn van bomen die met PKBZ prima kunnen blijven staan en bomen die binnen vijf jaar na aantasting uitvallen.

Welke bomen zijn behoudenswaardig

Boom 1 en 3 zijn behoudenswaardig. De bomen zijn een fraaie verschijning in het straatbeeld en ze hebben een levensverwachting van meer dan vijftien jaar. Wij adviseren om indien nodig het plan aan te passen aan deze twee bomen om deze in te kunnen passen. Boom 2 is qua vorm en beeld zeker behoudenswaardig. Maar de beperkte levensverwachting houdt in dat wij de boom als mogelijk behoudenswaardig beoordelen. Indien mogelijk, is het wenselijk om de boom in te passen, maar vanwege de beperkte levensverwachting adviseren wij om het plan er niet voor aan te passen.

Aan welke randvoorwaarden moet worden voldaan om de bomen in te kunnen passen?

Om de bomen duurzaam te behouden, adviseren wij in beginsel met het maken van het ontwerp rekening te houden met de ruimte binnen de kroonprojectie van de bomen. Dit vanwege het feit dat elke verandering binnen de kroonprojectie kan leiden tot kwaliteitsverlies van de boom of de groeiplaats. Daarnaast groeien de bomen ook bovengronds verder. Dit vergt de komende jaren extra ruimte. Wij adviseren een afstand van gevel tot kroon van minimaal twee meter aan te houden. De kroonprojectie (afmeting en vorm wortelgestel) is gelijk aan de kroondiameter.

Specifieke beschermingsmaatregelen

Wanneer er toch werkzaamheden binnen de kroonprojectie worden gepland, betekent dit niet dat de boom onmogelijk behouden kan blijven. Door het nemen van specifieke maatregelen kan de boom vaak alsnog behouden blijven.

Bomeneffectanalyse

Wanneer keuzes gemaakt zijn over welke bomen ontzien en behouden blijven, het ontwerp bekend is en de exacte grenzen van het projectgebied zijn vastgesteld, adviseren wij een bomeneffectanalyse (BEA) uit te voeren. Hierbij wordt specifiek gekeken naar de uit te voeren werkzaamheden in relatie tot de bomen. Uit de bomeneffectanalyse blijkt in detail welke bomen bij de gemaakte ontwerpkeuzes gehandhaafd kunnen blijven of waarbij aanvullende aanpassingen in het ontwerp nodig zijn.

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?

Neem dan gerust contact met mij op. Ik ben bereikbaar op telefoonnummer 088 - 262 72 00.

Met vriendelijke groet,

Uw veelzijdig specialist,
Cobra boomadviseurs bv
Regio Zuid

Jaap Smit
Consulent
Dendroloog

Cuijk, 5 juni 2015

Contactgegevens

info@CobraBoomadviseurs.nl
www.CobraBoomadviseurs.nl
T. 088 – 262 72 00

Centraal postadres

Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord

Bedrijfsgegevens

KvK Eindhoven 17232157
Btw-nr. NL 8199.70.220.B01
Rabobank 15.34.12.518